

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/17/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120210410
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5120210410.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu a Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Táne Rapčanovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: E. M., nar. XX.XX.XXXX, t. č. Centrum pre deti a rodiny Bytča, Rázusova 798/52, Bytča, pracovisko I. C., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa rodičov matky: E. Z., rod. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., X. M. XXX/XX, t. č. bytom Česká republika, M. K. XXX a otca: M. L., nar. XX.XX.XXXX., trvale bytom P. Z. XXX/X, o návrhu navrhovateľky: N. M. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., X. M. XX., o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, v štádiu rozhodovania o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č.k. 30P/196/2020-596 z 11. januára 2021, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd zamietol návrh navrhovateľky N. M. (ďalej aj stará matka maloletej) na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého by bola maloletá dočasne zverená do jej starostlivosti. Právne vec posúdil v zmysle ust. § 2 ods. 1,2 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) v spojení s § 324 ods. 1, § 325 ods. 1,2, § 329 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) a v zmysle ust. § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rodine (uvedené zákonné ustanovenia sú citované v bodoch 8 až 16 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Okresný súd vychádzajúc z charakteru neodkladného opatrenia, ktorého účelom je bezodkladne upraviť pomery účastníkov, ak je to potrebné, sa zaoberal posúdením , či je bezodkladne potrebná zmena aktuálne nariadenej ústavnej starostlivosti maloletej tak, že je maloletá by mala byť odovzdaná do starostlivosti navrhovateľky N. M.. Konštatoval, že maloletá sa nachádza v Centre pre deti a rodiny Bytča, pracovisko I. C., kde bola umiestnená na základe uznesenia Okresného súdu Žilina č.k. 37P/14/2019-250 z 28.01.2019 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoP/17/2019-305 z 21.03.2019. Týmto uznesením bola v rámci nariadeného neodkladného opatrenia uložená povinnosť starým rodičom maloletej E., a to navrhovateľke a jej manželovi, Z. M., odovzdať maloletú do starostlivosti tohto centra. Následne bolo vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti Okresným súdom Žilina vydané uznesenie č.k. 37P/14/2019-404 zo dňa 21.11.2019 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 5CoP/15/2020-492 z 26.05.2020, ktorým bola maloletej E. nariadená ústavná starostlivosť a maloletá bola umiestnená v Centre pre deti a rodiny v Bytči, pracovisko I. C. a rodičom bola uložená povinnosť prispievať na jej výživu. Okresný súd sa ďalej oboznámil so správou Mesta Rajec o povesti starých rodičov maloletej, s vyjadrením matky a so správou kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov v rodine a dospel k záveru, že neboli osvedčené skutočnosti na nariadenie starou matkou žiadaného neodkladného opatrenia. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplynulo, že v najlepšom záujme maloletej je, aby bola naďalej umiestnená v zariadení, v ktorom sa jej poskytuje kvalitná starostlivosť a zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom nie je v súčasnosti v jej záujme. Okresný súd zdôraznil, že si je vedomý

toho, že starostlivosť zabezpečená blízkou osobou má prednosť pred zabezpečovaním starostlivosti v ústavnom zariadení, avšak prihliadol na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý neodporučil zveriť maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti. Ďalej poukázal na to, že zo spisového materiálu vyplýva, že maloletá bola zo starostlivosti starých rodičov odňatá nakoľko výchovné prostredie u starých rodičov spĺňalo podmienky pre starostlivosť len z materiálnej stránky. Maloletá však potrebovala okrem citovej a duševnej podpory aj prísnejší dohľad, vzhľadom na to, že ide o dieťa s poruchou pozornosti a aktivity, čo starí rodičia nedokázali zabezpečiť. Ďalej poukázal na aktuálny psychický stav maloletej, ktorý neumožňuje meniť jej výchovné prostredie. Zdôraznil, že od nariadenia ústavnej starostlivosti uplynulo len pár mesiacov a za takú krátku dobu nemá preukázanú zmenu pomerov, ktorá by bola dôvodom pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia. Vzhľadom na tieto skutočnosti návrh navrhovateľky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti zamietol. V závere odôvodnenia svojho rozhodnutia (bod 21. odôvodnenia napadnutého uznesenia) okresný súd zdôraznil, že konanie vo veci samej, a to zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti bude vyžadovať starostlivé dokazovanie a dôkladné posúdenie všetkých okolností, pričom takéto dokazovanie svojim rozsahom presahuje rámec osvedčovania skutočností potrebných na rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení. V tomto prípade by dokazovanie v potrebnom rozsahu bolo v rozpore s účelom neodkladného opatrenia.

2. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľka. Napadnuté rozhodnutie označila za nesprávne a nezákonné. Potreba nariadenia neodkladného opatrenia bola podľa jej názoru daná tým, že maloletá strávila u starých rodičov celé vianočné sviatky, pričom odlúčenie od rodiny znáša zle, nechce sa vrátiť do „Centra“, pri odchode plače a odchod jej spôsobuje silnú citovú traumu, čomu by vydanie opatrenia mohlo zabrániť. Nesúhlasila s vyjadrením kolíznej opatrovníčky, že prostredie v domácnosti starých rodičov sa nezlepšilo a je nevhodné pre výchovu maloletej. Uviedla, že jej vzťah s manželom sa upravil, už sa nehádajú a žijú harmonicky. Pokiaľ kolízna opatrovníčka konštatovala, že šetrením sa nepotvrdilo, že je starý otec stále v práci, tak tento pracuje ako strážnik pričom do práce odchádza večer a vracia sa ráno, dopoludnia však spí. Takto to bolo aj v minulosti, kedy po návrate z práce odprevadil deti do školy, ľahol si spať a odišiel zase do práce, čiže s deťmi trávil len pár hodín denne. Ďalej uviedla, že podľa jej názoru prostredie v ich domácnosti je vyhovujúce pre výchovu maloletej o čom svedčia aj správy z Centra pre deti a rodiny vydané po návrate detí z pobytu u nich. Zo správ opakovane vyplýva, že nedošlo k žiadnym nedostatkom vo výchove, dodržiavali preventívne pokyny a deti sa riadne pripravovali do školy. Riaditeľka Centra Ing. M. je v každodennom kontakte s deťmi, vie odborne a zodpovedne posúdiť stav detí a ich starostlivosť. Naproti tomu kolízna opatrovníčka navštevuje ich domácnosť len sporadicky a len na veľmi krátky čas. Správy riaditeľky Centra pre deti a rodiny boli však opomínané. Navrhovateľka žiadala, aby napadnuté uznesenie bolo zrušené a neodkladné opatrenie nariadené.

3. Voči napadnutému uzneseniu sa odvolal aj starý otec maloletých detí, Z. M. a rovnako ako navrhovateľka žiadal návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Uviedol, že maloletá E. a jej súrodenci trávili vianočné prázdniny roku 2020 v domácnosti starých rodičov, kde ich priviezla riaditeľka Centra Ing. M., ktorá ich aj následne po ukončení pobytu prebrala naspäť do zariadenia, nakoľko pre pandemickú situáciu nebolo možné, aby starí rodičia cestovali. Pri tejto príležitosti prekontrolovala celý dom, v ktorom deti trávili vianočné prázdniny. Poukazoval na to, že skutočnosti uvádzané vo vyjadrení kolízneho opatrovníka nie sú získané od riaditeľky Centra, ani od jej zamestnancov. V závere namietal, že v tomto konaní mal byť prítomný aj právny zástupca, JUDr. Gelatka, ktorý však prítomný nebol.

4. Starý otec následným podaním doručeným okresnému súdu 28.01.2021 doložil do spisu správu Centra pre deti a rodinu Bytča z 25.01.2021 a lekársku správu maloletej E. z 19.01.2021.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhol napadnuté uznesenie v plnom rozsahu potvrdiť.

6. Starý otec vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky - starej matky uviedol, že „trvám na odvolaní mojej manželky“, ktorá podrobne popísala celú situáciu a akým spôsobom sa správajú zamestnanci kolízneho opatrovníka.

7. Matka maloletej E. Z. v podaní zo dňa 24.01.2021 označeným ako odvolanie uviedla, že by si chcela o deti zažiadať ona sama a dúfa, že nebude na závalu, že nebude mať veľký byt. Vyjadrila počudovanie

nad tým, že je v súvislosti s výchovou maloletých dôležité „mať sto izieb“. Uviedla, že zamestnankyňa kolízneho opatrovníka, by im skôr mala pomôcť s bytom a nie ísť proti rodine a túto rozdeľovať.

8. Navrhovateľka - stará matka vo vyjadrení k odvolaniu starého otca uviedla, že s ním v celom rozsahu súhlasí, že bola prítomná, keď ho písal. Priložili doklady z materskej školy ohľadne maloletého E. K., úradný záznam Mesta Rajec z 22.10.2020 a úradný záznam Spoločného obecného úradu, sociálne služby, Rajec z 11.03.2020.

9. Otec maloletej M. L. vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s návrhom o zverenie maloletej E. do starostlivosti starej matky N. M. nesúhlasí. Ďalej uviedol, že nevie, aké majú vzťahy medzi sebou a vôbec ho to nezaujímá, naopak ho to zaťažuje, nakoľko má svoju rodinu a ročného syna. Keď maloletá bola u starých rodičov na prázdninách a cez víkendy, tak jeho priateľku ju videla s chalanmi behať po vonku a verejne fajčiť, nebolo to raz, bolo to každý deň, keď bola aj na týždeň u starých rodičov. Uviedol, že starí rodičia možnosť mali a aj tak sa im to vymklo spod kontroly, keď skončila maloletá v rómskej rodine na východe. Maloletá je teraz v pubertálnom veku, potrebuje byť viac kontrolovaná. V závere svojho vyjadrenia uviedol žiadosť, že keď sa bude jednať v danej veci, aby sa jednalo mimo jeho osobu, žiadal, aby ho súd na pojednávanie nepozýval, lebo aj tak sa nemá inak vyjadriť.

10. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP ako vecne správne potvrdil.

11. Vychádzajúc z ustanovení § 325 ods. 1 a § 329 ods. 1 a 2 CSP (citované v bode 11., 13. a 14. odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu) odvolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že v rámci konania o nariadení neodkladného opatrenia nie je vykonávané dokazovanie, ale prostredníctvom označených dôkazov súd zisťuje (osvedčuje) najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné. Odvolací súd súhlasne s okresným súdom konštatuje, že účelom neodkladného opatrenia je dočasná úprava pomerov účastníkov, pričom podmienkou jeho nariadenia je osvedčenie, že bez okamžitej, aj keď len dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo účastníka bezprostredne ohrozené. Účastník - v tomto prípade maloleté dieťa, musí byť v situácii, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 3/2010).

12. Z návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia z 09.12.2020, ktorý bol doručený okresnému súdu 11.12.2020 vyplýva, že navrhuje vydanie neodkladného opatrenia z dôvodu, že s maloletou má silný citový vzťah, pravidelne sa s ňou stretáva, telefonujú spolu, tešia sa na seba. Z rozhovorov z riaditeľkou Centra pre deti a rodiny Bytča vie, že táto odporúča, aby sa maloletá vrátila do jej starostlivosti, kolízna opatrovníčka vyjadrila plnú spokojnosť pri poslednej návšteve v ich domácnosti. V závere namietala, že podľa jej názoru nemá maloletá v Centre riadnu starostlivosť a predovšetkým trpí po citovej stránke, poukázala na listy, ktoré jej maloletá písala.

13. Krajský súd zhodne s okresným súdom poukazuje na skutočnosť, že o nariadení ústavnej starostlivosti maloletej bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Žilina z 21.11.2019, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu Žilina z 15.06.2020. Z obsahu odôvodnení týchto rozhodnutí vyplýva, že dôvodom pre vydanie takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že starí rodičia neboli schopní poskytnúť dostatočnú starostlivosť maloletej a jej dvom súrodencom, maloletému Q. a maloletému E.. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia stará matka apeluje na to, že pomery v domácnosti sú spôsobilé poskytnúť maloletej riadnu starostlivosť. Tým, že maloletá je v ústavnej starostlivosti trpí najmä po citovej stránke.

14. Všetky tieto skutočnosti, ktoré stará matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uvádzala sú závažné skutočnosti, ktorých preskúmanie a posúdenie bude predmetom rozhodovania vo veci samej, kedy sa súd bude zaoberať dôvodnosťou podaného návrhu starej matky, aby maloletá E. aj so svojimi súrodencami bola opätovne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia sa však skúma, či existujú okolnosti, ktoré by bezprostredne ohrozovali záujmy maloletého dieťaťa (napr. na živote, zdraví a podobne). Takéto

okolnosti zistené neboli. Pokiaľ stará matka ako aj starý otec v rámci odvolacieho konania poukazovali na to, že maloletá spolu so súrodencami trávila vianočné prázdniny v ich domácnosti a trávi tam aj víkendy, je zrejmé, že má kontakt so starými rodičmi a citový vzťah s nimi môže udržiavať, nie je z tohto kontaktu vylúčená. Uznesenie o nariadení ústavnej starostlivosti bolo vydané po dôkladnom zistení všetkých okolností, pre ktoré zlyhala náhradná osobná starostlivosť starých rodičov, preto aj následne rozhodnutie o opätovnom obnovení tejto náhradnej osobnej starostlivosti je potrebné, aby vychádzalo z dostatočne zistených a preskúmaných skutočností, a to či dôvody, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená už pominuli. Tak ako to uviedol v závere napadnutého uznesenia okresný súd za týmto účelom bude nutné vykonať riadne dokazovanie, pre vykonanie ktorého v prípade nariadenia neodkladného opatrenia nie je daný priestor.

15. Na základe týchto skutočností, krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

16. Na záver považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že N. M. splnomocnila AK JUDr. Gelatka, s.r.o., so sídlom Nám. SNP 17, Rajec na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 37P/14/2019 o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu E. M. v rozsahu práv a povinností vyplývajúcich zo všeobecne právnych predpisov. Konanie vo veci sp. zn. 37P/14/2019 bolo konaním o nariadení ústavnej starostlivosti, ktoré bolo právoplatne skončené vydaním potvrdzujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline č.k. 5CoP/15/2020-492. Konanie o zrušení nariadenej ústavnej starostlivosti a o zverení maloletej (opäť) do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov je novým konaním a ak chcú byť starí rodičia právne zastúpení musia udeliť nové plnomocenstvo právnomu zástupcovi. Okresný súd tak nemal na základe akého právneho dôvodu vo veci o nariadení neodkladného opatrenia konať s Advokátskou kanceláriou Gelatka, s.r.o., keďže v súdnej veci táto nebola starými rodičmi maloletej splnomocnená na ich zastupovanie.

17. Krajský súd o trovách tejto časti konania nerozhodoval, nakoľko o trovách konania rozhoduje súd v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) - 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)